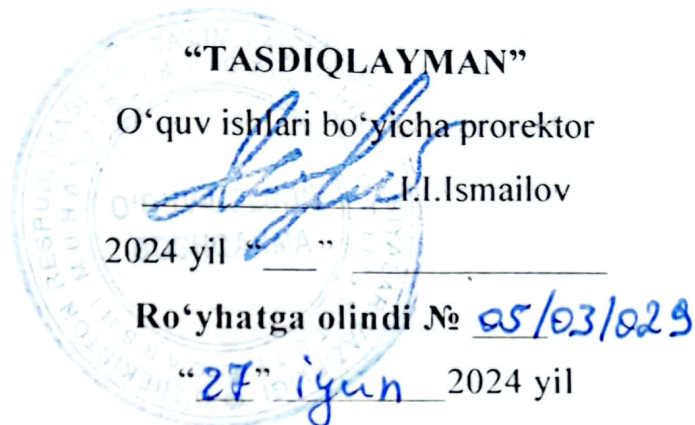

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA’LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
QARSHI MUHANDISLIK-IQTISODIYOT INSTITUTI

MOLIYAVIY HISOB ASOSLARI
FANI BO‘YICHA
SILLABUS

Kunduzgi bo‘lim uchun

Bilim sohasi:	400000 –	Biznes, boshqaruv va huquq
Ta’lim sohasi:	410000 –	Biznes va boshqaruv
Ta’lim yo‘nalishi:	60410100 –	Buxgalteriya hisobi va audit (tarmoqlar bo‘yicha)

Qarshi – 2024 yil

Modul / FAN SILLABUSI
Iqtisodiyot fakul'teti
60410100 - Buxgalteriya hisobi va audit
(tarmoqlar bo'yicha) ta'lim yo'nalishi

Фан nomi:	<i>Moliyaviy hisob asoslari</i>
Fan turi:	Majburiy
Fan kodi:	MH209
Yil:	4
Semestr:	5
Ta'lim shakli:	Kunduzgi
Mashg'ulotlar shakli va semestrga ajratilgan soatlar:	120
Ma'ruza	30
Amaliy mashg'ulotlar	30
Laboratoriya mashg'ulotlari	
Seminar	–
Mustaqil ta'lim	60
Kredit miqdori:	4
Baholash shakli:	Imtihon
Fan tili:	O'zbek

Fan maqsadi (FM)	
FM1	Fanni o'qitishdan maqsad - talabalarda moliyaviy hisobni yuritish va moliyaviy hisobotlar tuzilishi, moliyaviy hisobotlarni tuzishda xalqaro buxgalteriya va moliyaviy standartlarni qo'llash, yakka tadbirkorlik, ma'suliyati cheklangan jamiyalarida moliyaviy hisobotlarni shakllarini tuzish, korxon va assotsiatsiyalarda moliyaviy va konsolidatsiyalangan hisobotlarni hamda moliyaviy koeffitsientlar tahlili orqali investorlarga ma'lumotlar taqdim etishni o'rgatishdan iborat.

Fanni o'zlashtirish uchun zarur boshlang'ich bilimlar	
1.	Moliyaviy hisobotning xalqaro standartlari (IFRS1113)
2.	Audit va turdosh xizmatlar (AUDS1113)
3.	Soliqlar va soliqqa tortish (TAX1109)
4.	Moliya (FIN1109)

Ta'lim natijalari (TN)	
	<i>Bilimlar jihatidan:</i>
TN1	Pul mablag'lari va hisob kitoblar hisobi;
TN2	Mehnat va ish haqini hisobga olish;

TN3	Majburiyatlar hisobini o'rganish;
TN4	Xususiy kapital hisobini talqin qilish <i>boyicha tassavurga ega bo'lishi.</i>
TN5	Moliyaviy natijalar hisobi <i>boyicha tassavurga ega bo'lishi</i>
TN6	Hisobotlarni tuzish va taqdim etish <i>boyicha tassavurga ega bo'lishi</i>
	Ko'nikmalar jihatidan:
TN5	talaba korxonada va tashkilotlar faoliyatida o'z bilimi va ko'nikmasini egallagan lavozimida professional darajada qo'llash;
TN6	Pul mablag'lari va hisob kitoblar hisobi, Mehnat va ish haqini hisobga olish, Majburiyatlar hisobi, Xususiy kapital hisobi, Moliyaviy natijalar hisobi, va Hisobotlarni tuzish va taqdim etishni tashkil etish bo'yicha <i>ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak.</i>

Fan mazmuni

Mashg'ulotlar shakli: ma'ruza (M)

M1	Pul mablag'lari va hisob kitoblar hisobi	2 soat
M2	Pul mablag'lari va hisob kitoblar hisobi	2 soat
M3	Mehnat va ish haqini hisobga olish	2 soat
M4	Mehnat va ish haqini hisobga olish	2 soat
M5	Majburiyatlar hisobi	2 soat
M6	Majburiyatlar hisobi	2 soat
M7	Xususiy kapital hisobi	2 soat
M8	Xususiy kapital hisobi	2 soat
M9	Xususiy kapital hisobi	2 soat
M10	Moliyaviy natijalar hisobi	2 soat
M11	Moliyaviy natijalar hisobi	2 soat
M12	Moliyaviy natijalar hisobi	2 soat
M13	Hisobotlarni tuzish va taqdim etish	2 soat
M14	Hisobotlarni tuzish va taqdim etish	2 soat
M15	Hisobotlarni tuzish va taqdim etish	2 soat

Mashg'ulotlar shakli: amaliy mashg'ulot (A)

A1	Pul mablag'lari va hisob kitoblar hisobi	2 soat
A2	Pul mablag'lari va hisob kitoblar hisobi	2 soat
A3	Mehnat va ish haqini hisobga olish	2 soat
A4	Mehnat va ish haqini hisobga olish	2 soat
A5	Majburiyatlar hisobi	2 soat
A6	Majburiyatlar hisobi	2 soat
A7	Xususiy kapital hisobi	2 soat
A8	Xususiy kapital hisobi	2 soat
A9	Xususiy kapital hisobi	2 soat
A10	Moliyaviy natijalar hisobi	2 soat
A11	Moliyaviy natijalar hisobi	2 soat
A12	Moliyaviy natijalar hisobi	2 soat

A13	Hisobotlarni tuzish va taqdim etish	2 soat
A14	Hisobotlarni tuzish va taqdim etish	2 soat
A15	Hisobotlarni tuzish va taqdim etish	2 soat

Mustaqil ta'lim (MT) 60 soat*

1	Pul mablag'larining ichki nazorati.	2 soat
2	Hisob kitoblar tizimida bank bilan kelishuv.	2 soat
3	Kassa muomalalarining hisobini yuritish tartibi.	2 soat
4	Pul mablag'lari bo'yicha kassa, hisob-kitob, valyuta schyoti va bankdagi boshqa schyotlarni tashkil qilish.	2 soat
5	Bank muassasalaridagi schyotlarni yuritish hisobi.	2 soat
6	Bankdagi maxsus schyotlar, akkreditiv, chek daftarlari va boshqa maxsus schyotlar bo'yicha hisoblashlar.	2 soat
7	Pul ekvivalentlari, yo'ldagi pullar hisobi.	2 soat
8	Mehnat va ish haqi hisobini tashkil etish hamda uning vazifalari.	2 soat
9	Mehnat munosabatlarini tartibga solish. Korxonaning shaxsiy tarkibi, mehnatga haq to'lash tizimlari, shakllari va turlari.	2 soat
10	Mehnat va ish haqini dastlabki hujjatlarda rasmiylashtirish hamda umumlashtirish.	2 soat
11	Jismoniy shaxslar jami daromadlari tarkibi. Ish haqidan ushlab qolinadigan va chegiriladigan summalar hisobi.	2 soat
12	Ijtimoiy soliqni hisoblash tartibi.	2 soat
13	Hisobdor shaxslar bilan hisoblashishlar hisobi.	2 soat
14	Majburiyatlar tushunchasi va ularni baholash.	2 soat
15	Ta'sisчилarga bo'lgan qarzlarni hisobga olish, kredit va qarzlarni hisobga olish.	2 soat
16	Turli kreditorlar bo'yicha majburiyatlarni hisobga olish	2 soat
17	Xususiy kapital hisobini tashkil etish va uning vazifalari.	2 soat
18	Xususiy kapital tarkibi.	2 soat
19	Turli mulkchilik shakllarida ustav kapitalini shakllantirish va uning o'zgarishini hisobga olish.	2 soat
20	Qo'shilgan kapital hisobi.	2 soat
21	Rezerv kapitalini shakllantirish va ishlatishni hisobga olish.	2 soat
22	Sotib olingan xususiy aksiyalar hisobi.	2 soat
23	Maqsadli tushumlar hisobi.	2 soat
24	Kelgusi xarajatlar va to'lovlar rezervini tashkil qilish hamda foydalanish hisobi.	2 soat
25	Moliyaviy natijalar ko'rsatkichlari.	2 soat
26	Asosiy xo'jalik faoliyatidan olinadigan daromadlar hisobi.	2 soat
27	Daromadlarni tan olish va baholash.	2 soat
28	Asosiy faoliyatining boshqa daromadlarini hisobga olish.	2 soat
29	Davr xarajatlari tarkibi va hisobi.	2 soat
30	Sof foyda va uning ishlatilishini hisobda aks ettirish.	2 soat

Asosiy adabiyotlar*

1.	Egamberdiyeva S.R. Moliyaviy va boshqaruv hisobi. Darslik. «Intellekt» nashriyoti, 2021. 272 563 bet. Lotin alifbosida
2.	Karimov A., Kurbanbayev J., Jumanazarov S. Buxgalteriya hisobi. 1- qism. Darslik. –T.:Iqtisod-moliya, 2019. - 512 b.
3.	Karimov A., Ochilov I.K., G’aniyev Z.U. Buxgalteriya hisobi. 2-qism. Darslik. –T.:, 2021. - 852 b.
4.	Qurbonov Z.N., Misirov K., Moliyaviy va boshqaruv hisobi. Darslik. –T.: Iqtisod-moliya, 2019. –756 b
5.	Karimov A, Ibragimov A, Rizayev N. Xalqaro moliyaviy hisobot standartlari. Darslik. - T.: TMI. «Iqtisod-Moliya», 2020 y. - 392 b. (grif 418-266, 2020 y. 14 avgust)
6.	Kuljonov O., Xusinov I., Jumanazarov S. Buxgalteriya hisobi nazariyasi. O’quv qo’llanma. –T.: Iqtisod-moliya, 2018. –237 b.
7.	Norbekov D., Misirov K., Tashmanov G’. Moliyaviy va boshqaruv hisobi. O’quv qo’llanma. –T.: Iqtisod-moliya, 2018. –194 b.
8.	Xasanov B., G’aniyev Z., Muxammedova D. Boshqaruv hisobi. O’quv qo’llanma. –T.: Iqtisod-moliya, 2018. –279 b.
9.	Pardayev A., Pardayev B. “Boshqaruv hisobi” T.: G’.G’ulom nomidagi nashriyot-matbaa ijodiy uyi. 2019 yil 651 b.
10	H. Morgan, Financial Reporting and Accountability, 5th Edition, McGraw Hill. (2018)
11	ACCA Financial Accounting (FA/FFA) Study Text: Published by: Kaplan Publishing UK Unit 2 The Business Centre Molly Millar’s Lane Wokingham Berkshire RG41 2QZ ISBN: 978-1-78740-586-8 © Kaplan.
12	Financial Limited, 2020
13	Godfrey, J., Hodgson, A., Hamilton, J., Tarca, A., & Holmes, S. (2010). Accounting Theory. Wiley.
14	PKF International Ltd, & Ltd, P. K. F. I. (2020). Wiley Interpretation and Application of IFRS Standards 2020. Wiley.

Qo’shimcha adabiyotlar

1.	Ergasheva SH, Ibragimov A, Rizayev N. Moliyaviy hisobotning xalqaro standartlari. O’quv qo’llanma. - T.: TDIU. «IQTISODIYOT»,2019 y. -321 b.
2.	16.Karimov A., Kurbanbayev J., Jumanazarov S., Xalilov Sh. Moliyaviy hisob va hisobot. O’quv qo’llanma. –T.:Iqtisod-moliya, 2018. - 496 b.
3.	17.Kuljonov O., Ortiqov X., Yugay L., Tuxsanov X., M.Xayitboyev Moliyaviy hisob. O’quv qo’llanma. –T.: Iqtisod-moliya, 2018. –246 b.

Axborot manbalari

1.	www.gov.uz – O’zbekiston Respublikasi xukumat portali.
2.	www.lex.uz – O’zbekiston Respublikasi Qonun hujjatlari ma’lumotlari
3.	milliy bazasi.
4.	www.tradingeconomics.com – ekonomicheskiye pokazateli

5.	www.mf.uz (O'zbekiston Respublikasi Moliya vazirligining sayti)
6.	www.ach.gov.uz (O'zbekiston Respublikasi Hisob Palatasining sayti)

Talabning fan bo'yicha o'zlashtirish ko'rsatkichini nazorat qilishda quyidagi mezonlar tavsiya etiladi:

a) 5 baho olish uchun talabning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- fanning mohiyati va mazmunini to'liq yoritma olsa;
- fandagi mavzularni bayon qilishda ilmiylik va mantiqiylik saqlanib, ilmiy xatolik va chalkashliklarga yo'l qo'ymas;
- fan bo'yicha mavzu materiallarining nazariy yoki amaliy ahamiyati haqida aniq tasavvurga ega bo'lsa;
- fan doirasida mustaqil erkin fikrlash qobiliyatini namoyon eta olsa;
- berilgan savollarga aniq va lo'nda javob bera olsa;
- konspektga puxta tayyorlangan bo'lsa;
- mustaqil topshiriqlarni to'liq va aniq bajargan bo'lsa;
- fanga tegishli qonunlar va boshqa meyoriy-huquqiy ujjatlarni to'liq o'zlashtirgan bo'lsa;
- fanga tegishli mavzulardan biri bo'yicha ilmiy maqola chop ettirgan bo'lsa;
- tarixiy jarayonlarni sharxlay bilsa;

b) 4 baho olish uchun talabning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- fanning mohiyati va mazmunini tushungan, fandagi mavzularni bayon qilishda ilmiy va mantiqiy chalkashliklarga yo'l qo'ymas;
- fanning mazmunini amaliy ahamiyatini tushungan bo'lsa;
- fan bo'yicha berilgan vazifa va topshiriqlarni o'quv dasturi doirisida bajarsa;
- fan bo'yicha berilgan savollarga to'g'ri javob bera olsa;
- fan bo'yicha konspektini puxta shakllantirgan bo'lsa;
- fan bo'yicha mustaqil topshiriqlarni to'liq bajargan bo'lsa;
- fanga tegishli qonunlar va boshqa meyoriy xujjatlarni o'zlashtirgan bo'lsa.

v) 3 baho olish uchun talabning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- fan haqida umumiy tushunchaga ega bo'lsa;
- fandagi mavzularni tor doirada yoritib, bayon qilishda ayrim chalkashliklarga yo'l qo'yilmas;
- bayon qilish ravon bo'lmasa;
- fan bo'yicha savollarga mujmal va chalkash javoblar olinsa;
- fan bo'yicha matn puxta shakllantirilmagan bo'lsa.

g) quyidagi hollarda talabning bilim darajasi qoniqarsiz 2 baho bilan baholanishi mumkin:

- fan bo'yicha mashg'ulotlarga tayorgarlik ko'rilmagan bo'lsa;
- fan bo'yicha mashg'ulotlarga doir hech qanday tasavvurga ega bo'lmasa;
- fan bo'yicha matnlarni boshqalardan ko'chirib olganligi sezilib tursa;
- fan bo'yicha matnda jiddiy xato va chalkashliklarga yo'l qo'yilgan bo'lsa;
- fanga doir berilgan savollarga javob olinmasa;
- fanni bilmasa.

Fan o'qituvchilari to'g'risida ma'lumot

Muallif:	Ergasheva Nasiba Raxmatullayevna "Buxgalteriya hisobi va audit" kafedrasida i.f.f.dotsent o'qituvchisi.
E-mail:	nasibaergasheva1988@gmail.com
Tashkilot:	Qarshi muhandislik-iqtisodiyot instituti, "Buxgalteriya hisobi va audit" kafedrasida
Taqrizchilar:	QarMII, "Innovation iqtisodiyot" kafedrasida professori, iqtisod fanlari nomzodi SH.SH.Fayziyeva QarDU, "Iqtisodiyot" kafedrasida professori, iqtisod fanlari nomzodi, G'.F.Quchqorov

Mazkur Sillabus institut o'quv-uslubiy Kengashining 2024 yil 27 " 06 "dagi "12"-sonli yig'ilish bayoni bilan tasdiqlangan.

Mazkur Sillabus "Iqtisodiyot" fakultetining 2024 yil "19" "06"dagi "11"-sonli yig'ilish bayoni bilan ma'qullangan.

Mazkur Sillabus "Buxgalteriya hisobi va audit" kafedrasining 2024 yil "13" "06"dagi "10"-sonli yig'ilish bayoni bilan ma'qullangan.

O'quv-uslubiy boshqarma boshlig'i:

Z.E. Chorshanbiyev

Fakultet dekani:

A.H. Berdiyev

Kafedra mudiri:

A.T. Alikulov

Tuzuvchilar:

N.R. Ergasheva